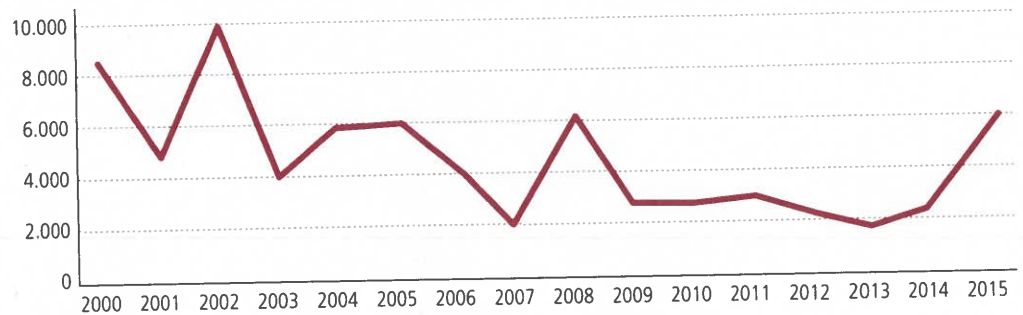

FIGUR 12.4 DANSK INDFØDSRET 2000-2015

Kilde: Lovforslag om meddelse om dansk indfødsret.

der langt flere opholdstilladelser end statsborgerskaber i Danmark.

12.3 Tildeling af statsborgerskab

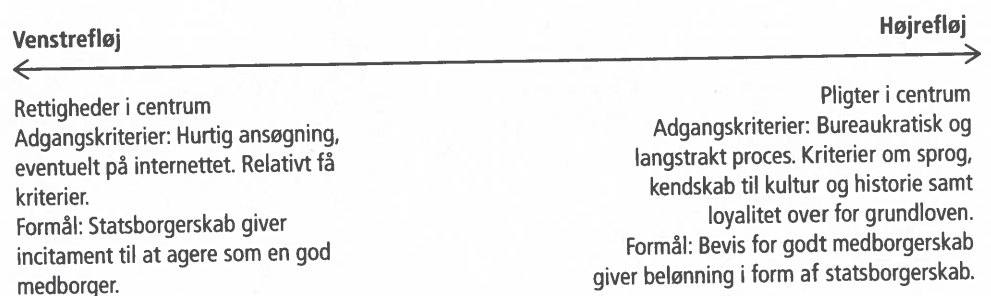
Siden 2002 har der været forskellige stramninger i kravene til at opnå statsborgerskab. Sammen med et stigende antal udlændinge i Danmark har dette resulteret i, at antallet af personer med opholdstilladelse, men uden statsborgerskab, er steget fra 2 % i 1990'erne til 8 % i 2016. Tilhængere af denne politik mener, at statsborgerskabet er noget, den danske

stat giver til dem, som har gjort sig fortjent til det, mens modstandere mener, at der i Danmark er ved at opstå en klasse af mennesker, der ikke har rettigheder, og at dette gør det umuligt at få disse mennesker til at føle sig som medborgere.

Per Mouritsen skitserer, at forskellige stater bruger tildelingen af statsborgerskab som et led i statens incitamentsstyring af medborgerskaber. I stater som Sverige og Storbritannien ses tildeling af statsborgerskab traditionelt som en tilskyndelse til at blive gode medborgere. Det er altså et middel til at skabe medborgere.

I Danmark og Tyskland, hvor det er meget vanskeligt at opnå statsborgerskab,

FIGUR 12.5 IDEAL OM STATSBOGERSKAB FOR VÆRDIPOLITISK VENSTREFLØJ OG HØJREFLØJ

Tekstboks 12.6 Idealer for tildeling af statsborgerskab

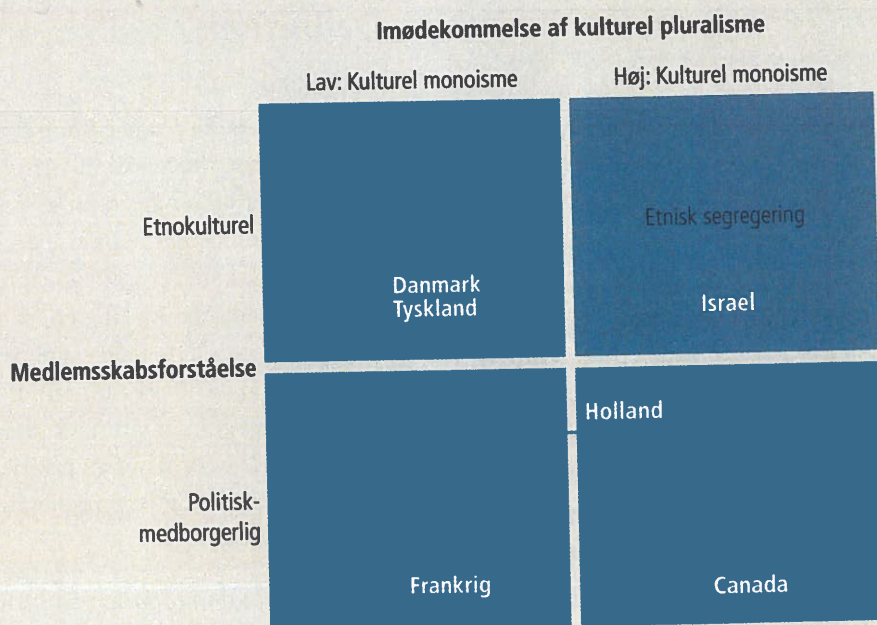
Per Mouritsen beskriver fire forskellige typer af idealer for tildeling af statsborgerskab. Som pilene viser, kan stater godt bevæge sig fra ét ideal til et andet.

Etnisk assimilation handler om stater, hvor statsborgerskab er vanskeligt at opnå. Et eksempel på dette er Tyskland, der historisk har givet statsborgerskab til personer, som kan fremvise tysk etnisk ophav (se kapitel 2), og som kræver viden om kultur og sprog for at opnå statsborgerskab.

Etnisk segregering handler om stater som Israel, der er ekskluderende over for ikke-jødiske indvandrere og ikke ser assimilation som en mulighed.

En stat som Canada praktiserer en ideologi om *multikulturalisme*. Her er der få krav for opnåelse af statsborgerskab, der mest handler om ikke at være kriminel, og at ansøgeren er selvforsørgende.

For stater, som praktiserer en *medborgerlig integration*, handler statsborgerskab om, at ansøgere skal udvise respekt for republikkens værdier som en forudsætning for statsborgerskabet.

opfattes tildelingen som en gulerod for dem, der har gjort en særlig indsats, dvs. det er en belønning for at have udvist medborgerskab. Lige meget om man følger den ene eller den anden model, handler

tildeling af statsborgerskab om grænse-
dragninger mellem et os og et dem.

Som det fremgår af figur 12.5, kan Sverige siges at ligge til venstre på linjen, mens Danmark ligger til højre. Politisk

Tekstboks 12.7 Synspunkt: Ali Sufi, rapper og cand.scient.adm.

"Den danske modborger taler ghetto-dansk. Han er muslim og ser Illuminati-videoer på internettet. Han drømmer om det perfekte kup,

overvejer at aflægge sin manddomsprøve i krigen i Syrien og har en fornemmelse af, at dommedag er nært forestående. Han er opvokset i en ghetto, stemmer

ikke ved valgene, er ofte kriminel, ryger hash og kommer nemmest til orde i debatten ved at lave ballade, når TV2 News er i nærheden. Det er så også det nærmeste, han kommer en politisk arena i sit liv.

Folkeskolens fineste opgave er at ud-danne eleverne til at blive medborgere i samfundet. Det er idealet. Når det lykkes, føler man sig både fagligt og socialt integreret."

Politiken, 20. februar 2015.

kan man endvidere se, at partier, der ligger til venstre på den værdipolitiske skala, også ligger til venstre i deres idé om tildelingen af statsborgerskab, mens den værdipolitiske højrefløj ligger til højre i modellen. At det forholder sig sådan, hænger sammen med forskellige forståelser af nationale fællesskaber, hvor man på venstrefløjen i højere grad støtter op om borgernationalisme modsat højrefløjen, der ofte har en etnisk nationsopfattelse (se kapitel 2).

På den nationalkonservative højrefløj er der endvidere debat om, hvorvidt statsborgerskab bør indbefatte en særlig værdimæssig dimension, dvs. om man som et led i tildelingen bør interviewe ansøgere for at høre, om de støtter demokratiske værdier.

I 2015 blev den selverklærede anti-demokrat Belal El-Khatib netop nægtet statsborgerskab, fordi flertallet i Folketinget mente, at hans udtalelser om demokratiet ikke hang sammen med den loyalitetserklæring, han havde underskrevet (se tekstboks 12.5).

Definition: Modborgerskab

En modborger er en person, som modarbejder samfundet i tale og handling.

En modborger skaber sin identitet i subkulturer, der udgør et erstatningsfællesskab i forhold til det etablerede samfund. Fællesskabet bygger på værdier, der står i modsætning til gængse værdier, der definerer den gode medborger. Modborgeren har hverkern tillid til andre medborgere i Danmark (den horisontale tillid) eller tillid til politiske institutioner og politikere (den vertikale tillid).

12.4 Hvad er en modborger?

Når man hører om ambulancer, der bliver angrebet i særlige kvarterer, eller hører, at der er stukket ild til biler i storbyer, bliver det ofte til store overskrifter i medierne om, at et udsnit af befolkningen ikke vil